

"น้ำพาง" ต้นแบบ"ประหยัดพลังงาน" แทน"วิกฤตด้วย" ธรรมชาติ"

รายงาน
โดย เปี่ยมศักดิ์ แพทยกุล

แม้ล่วงเข้าฤดูฝนแล้ว แต่ยังพบปัญหาการขาดแคลนน้ำในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะการขาดแคลนน้ำต้นทุนเพื่อผลิตประปาในชุมชน แต่สำหรับชาวบ้านตำบลน้ำพาง อ.แม่จรม จ.น่าน แล้ว ปัญหานี้ดูจะเป็นเรื่องเล็กน้อย เมื่อนรินทร์ เหล่าอารยะ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.)น่าน ร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)น้ำพาง และ ประชาคมทุกหมู่บ้าน เข้าไปสนับสนุนโครงการผลิตประปาชุมชน โดยสูบน้ำจากแหล่งน้ำต้นทุนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

สำหรับ ต.น้ำพาง อยู่ห่างไปทางทิศตะวันออกของเมืองน่านประมาณ 53 กิโลเมตร มีภูมิประเทศติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(สปป.)ลาว มีชุมชน 10 หมู่บ้าน ซึ่งตั้งขึ้นมานานกว่า 600 ปี สภาพภูมิประเทศอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรป่าไม้และภูเขาสลับซับซ้อน มีเทือกเขาสำคัญคือเทือกเขาภูคา มีลำน้ำสาขากว่า 102 ลำ ห้วย ที่ไหลลงสู่แม่น้ำว่าซึ่งมีต้นกำเนิดมาจาก อ.บ่อเกลือ จ.น่าน ที่ไหลผ่านไปบรรจบกับแม่น้ำน่านที่ อ.เวียงสา ด้วยความสมบูรณ์ ข้างต้นทำให้ชาวบ้าน 9 ใน 10 หมู่บ้าน มีระบบ "ประปาภูเขา" ที่ส่งจ่ายน้ำโดยวิธีกลักน้ำจากพื้นที่สูงไว้ใช้ฟรีตลอดทั้งปี บางครัวเรือนยังใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเลี้ยงปลาในบ่อด้วยระบบน้ำไหลผ่าน มีเพียงหมู่บ้านน้ำว่าแห่งเดียว ที่อยู่ใกล้กับแม่น้ำ แต่ไม่สามารถใช้บริการประปาภูเขาได้ เนื่องจากชุมชนตั้งอยู่สูงกว่าแหล่งน้ำธรรมชาติ เหตุนี้ระบบประปาจากพลังงานแสงอาทิตย์ จึงเกิดขึ้น

เทียบ แก้วใส นายก อบต.น้ำพาง บอกว่า ที่ผ่านมาระบบประปาของหมู่บ้านน้ำว่า ต้องอาศัยเครื่องสูบน้ำผลิตประปาให้บริการกับชาวบ้าน แต่ค่าใช้จ่ายสูงจากค่าไฟฟ้า น้ำมันเชื้อเพลิง และค่าซ่อมบำรุงประมาณปีละ 50,000-60,000 บาท แต่หลังจากเกิดโครงการสูบน้ำต้นทุนเพื่อผลิตประปาด้วยพลังงานแสงอาทิตย์แล้วลดค่าใช้จ่ายลงไปมาก อีกทั้งทำให้หมู่บ้านอื่นๆ ที่ขาดแคลนน้ำ ได้นำประปาภูเขาไปใช้ในพื้นที่เกษตรด้วย

สรพล เขียรสูตร รองนายก อบจ.น่าน กล่าวว่า นาย
เสน่ห์ ยศศรี ส.อบจ.น่าน เขต อ.แม่จริม ในฐานะ
คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมประจำสภา ได้สำรวจสภาพ
ปัญหาการจัดการน้ำในหมู่บ้านน้ำว่า และพบว่า เป็น
หมู่บ้านเดียวที่ไม่มีระบบประปาหมู่บ้าน แต่กองทุน
สิ่งแวดล้อมโลก หรือ "ยูเอ็นดีพี" ได้สนับสนุนอุปกรณ์
ก่อสร้างโครงการสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์จาก
แผงผลิตไฟฟ้า มูลค่ากว่า 4 แสนบาท สูบน้ำจากลำ

ห้วยใกล้เคียงขึ้นสู่ถังเก็บน้ำเพื่อให้บริการประปา ซึ่งเป็นพลังงานสะอาดที่สามารถ
ประหยัดรายจ่ายไปได้ถึงเดือนละ 5,000-8,000 บาท

"นายเสน่ห์จึงเสนอโครงการขอรับการสนับสนุนจาก อบจ.เพื่อสร้างถังเก็บน้ำ บ่อพัก
น้ำและชุดลอกแหล่งกักน้ำธรรมชาติ รวมทั้งส่งผลให้พื้นที่ใกล้เคียงสามารถสร้างแหล่ง
น้ำต้นทุนด้วยระบบฝายแม้วให้เชื่อมโยงกันได้ ซึ่งนอกจากจะประหยัดพลังงานแล้ว ยัง
สามารถนำพลังงานจากธรรมชาติมาส่งเสริมอาชีพด้านประมงและการเกษตรอีกด้วย
โดยขณะนี้อยู่ระหว่างส่งเจ้าหน้าที่สำรวจและออกแบบถังเก็บน้ำและแหล่งน้ำต้นทุนที่
บ้านน้ำว่า"

ขณะที่รัฐบาลเร่งรณรงค์ประหยัดพลังงานไฟฟ้าที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง แต่ที่ "บ้านน้ำว่า"
นั้นไม่ใช่แค่ "ประหยัด" ตามนโยบายรัฐบาลเท่านั้น แต่ยังสามารถแปร "น้ำ" และ
"แสงแดด" มาเป็นพลังงานทดแทนได้อีกทางหนึ่ง

ที่มา : หนังสือพิมพ์มติชน วันพุธที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2548